

פרוטוקול

פגישה עם ראש-הממשלה.
ירושלים, 12.12.1967, 5, אחה"צ.

נכחו: רה"מ ל. אשכול - יו"ר

מ. דיין - שר הבטחון

ר"א י. רבין - רמטכ"ל

ר"א צ. צור - עוזר שר הבטחון

אלוף ה. בר-לב - סגן הרמטכ"ל

אלוף א. יריב - ראש אמ"נ

אל"מ דן לנר - מ"מ אלוף פיקוד צפון

אלוף י. נביש - אלוף פיקוד דרום

אלוף ע. נרקיס - אלוף פיקוד מרכז

אלוף ר. זאבי - עוזר ראש אמ"מ

מנכ"ל משרד ראש-הממשלה - ד"ר י. הרצוג

מזכיר ראש-הממשלה - ע. יסה

מזכיר צבאי לראש-הממשלה - אל"מ י. ליאור

הקצרות: שולמית יפה.

סדר-היום: החלפת-דעות בענין השטחים המוחזקים.

- - -

רה"פ ל. אשכול: כעצם לא דכרתי על ענין אחר עם ספה אתמול,

אבל זה יבוא כתוספת.

הבוקר ישנתי עם קבוצת-יהודים פסודונטו והיה לי

ברור מה עלי לומר להם. אמרתי להם מה היתה הפלחמה ומה היה סופה והיכן עומדים אנו והיכן נמצאים אנו וכמה זה צריך ויכול להיגמר. אבל כאשר יבוא היום ויוסיע כאן יארינו, ויותר מזה: אם יהיה צורך להיפגש עם הנשיא, ויש אומרים שהוא אוהב לשאול *nasty questions* - עלי לדעת - מה לגסיב לו. אמנם, יהיו לי תשובות, אבל דברים שייאסרו לו; - חייבים ~~לבג~~ להיות שקולים וסחייכים. יש דברים בהם איננו יכולים לבטל אותו כלאחר יד ולומר: כך וכך עניתי לו והכל כסדר, וסיד אחר זאת סציג אני דרישות לפאנסוסים וכו'; אחר-כך אוכל אני אתו ארוחת-ערב ואומר לו דברים אלה ואחרים ונוסע לי הביתה.

משוט כל כך - הרבה לא יהיה. ולכן, רוצה אני

שנעשה כאן דוגמת טענה שהיו עושים ב"חרר", כאשר לסדו צסרה, והיו שעורים סיוחדים להשחזת הסוחות, כדי לדעת 'מה להשיב. יתכן ותוך כדי כך אפשר יהיה להגיע גם לסקנה או לפירוש אחר.

כפי שנראה לי הענין - לא יהיה לי כל קוסי בהצגת

ענין הסואן, שאדם-אל-סיין וסיני. גרמה לי שזה ענין חלק (כך, על כל פנים, חט אני בלבי). יהיו דיבורים ותינתן הסברה למישהו, האל הגשיא וכלה כטרסס הסוחות, שספענו שהיתה קבוצה כזאת שעסדה לעזרתו בשעתו ואחר-כך התפזרה, אך כאשר צריך הוא - באה היא אליו בהצעות.

ישנו גוי הנקרא אולסוט, וכאשר היה פה, לפני כמה

שבועות, אמרתי לו את כל הדברים שאומרים אנו לעצמנו כרצינות, והוא טען טענה אחת, שנפסיד את היוקרה או את הפרטסיו'ה של עם-ישראל, כי לא נהיה עוד אנחנו. הוא אמר: אם רוצים אתם לשלם לשלום על סיליון ערבים בתוך סדינתכם, (וכוונתו היתה לשוטרון וליהודה) - מאכדים אתם את יוקרתכם.

ידוע לנו שבס אמריקה וגם אנגליה, ואנגליה אולי

יותר סאמריקה, ששום-מה, - יוצאות להגן על חוסיין. הדבר אינו ברור לי בדיוק, כי אנגליה, הרי, סעונינת בתעלת-סואן יותר סאשר אמריקה.

אך שם הענין ברור, חלק ופשוט. מי לא נותן-לכט להסתמש בתעלה? -
אם אינו נותן-זאת לנו - אדרכא, השפיעו אתם עליו.

לפי שעה גם אמריקה רוצה בחוסיין ועלינו לבנות

להסביר להם עמדתנו. ובינתיים המצב כזה, שכרית המועצות חודרת יותר

ויותר לשטח. יתכן שהסיבה לכך שהאמריקאים עסוקים עתה במלחמתם

בויאטנאם, או אולי ישנם לכך ניסוקים אחרים, אך עובדה היא שכרית-

המועצות אינה קופאת על שמריה וזנלה יזמה רבה בחלק זה של העולם.

וכאן ישנם כיום סט-טאות אלף ערביים, החיים ביהודה

ושומרון. בעזה ישנם כסאתים עשרים אלף ערבים ויכולים אנו לעגל את

המספר ולהניע נקלות לסיליון ערבים בישראל, כי סוף-סוף הרי הערבים

שברחו - דק עתה עזבו את השטחים הללו. ואנחנו ודאי נישאל; ונישאל

לא דק בענין פתרון בעיית הפליטים. נוכל להסיב שאת הפליטים אפשר

יהיה ליישב בכל העולם, ונוכל לעזור בכך. אך לא יעלה על הדעת, שמישהו

מאתנו יאמר לג'ונסון, שהשם נבלוס יימחק או אדם מספחה כמו מספחת

ג'אברי - מציעים אנו להגלותו לברזיל או לכל מקום אחר.

× כולם יודעים, מכינים וקוראים כאיננו שפחית כל כך

להתעשר במיליון ערבים, ויטאלו אותנו: וכי מה רוצים אתם? - עתה

אוסרים אנו: ראשית-כל, כינואו ויטבו אתנו לדון בשלום. ×

יש מי שאומר: האם פסום שצד אחד הינו פרא-אדם ואוסר

שנעשה זאת דרך סתור - ^{לכ}האם זה "טרף"? בניה שאנו אוסרים שזה אמם "טרף";

הוא יבוא ונייעץ לו שיסע למצרים החילה וידבר עט אדם זה ואחר, ויתכן גם

שניתן להגיע להסדר. וודאי יודעים אתם שערב המלחמה חיפשנו דרכים

לבוא נקטר עט הסלך ולומר לו כמה דברים. עד כמה שטופעים אנו מאחרים,

תרי יחסיו עם נאצר אינם יציבים. הוא נוסע הלך ושוב למצרים והיחס

משתנה מיום ליום. נכוךר היחס כזה ואחר-הצהרים - שונה.

אמרתי לפשה דייין: את הערבים הרי איננו רוצים. ועם

זאת, אני עצמי אמרתי בכינוס מסויים: יש לנו ארובי גדול, ואולי יעזור

לנו וינואו ארצה הרכה יהודים, ויהיו ערבים שיעזבו את הארץ; יהיו ביניהם

שלא ירצו לחיות תחת משטר יהודי, אך אלה דברים הנובלים קצת במעשי-נסיים.

היות וקרו כמה דברים לא-רביילים בזמן האחרון (ולא אמתש במלה "נס"),

לכן, אפשר אולי לומר: יתכן ויקרה הדבר ופתאום יקומו הערבים וילכו להם.

אילו עבר הירדן המזרחי היה סטח בעלת יכולת-קליטה, בחקלאות ובתעשייה -

ובתעשייה צריך לרעת, דרוש שט ידע ושכל, השכלה וכו'. לו היה אפשר כזה -
 היה הרבה יותר קל לענות ואולי גם לקוות, כי אז היו מסתמים תעשייה וכו'.
 כיום גולכים אנו בדרך זו, ואיני סוכר על סיני ולא
 על הגולן, אלא על יהודה ובסודרון. ובאן - אוי לי סיוברי ואוי לי
 מייצרי... הגבול הקודם, רק עתה רואים אנו כמה אומלל היה. לנבי
 הגבול האחד אומרים אנו, שכאן צריך לנהוג לפי התנאי של
 רה-סיליסריזייסן. אך למעשה אין זה דמיליסריזייסן בשביל הצד האמלנו.
 אלה לנבי הצד השני כלכר, ואנו נצב שם עם כהותינו, על הגרים ועל
 הנכעוה. אסנמ, לא נתערב נחיים הפנימיים של כל עיר וכפר. ותורה לאל,
 כרבע זה גרי סוסיפיים אנו לגם כסף ועולים גם לנו סכום של 150 מיליון
 לירות לשנה. (ר"א ז, צורה: קפ הרבה גאות פזה). יכננו כמסלוג על התקציב
 ושר האוצר אטר את המסגר הזה. אבל אם אופר אתה שבסכום קסן יותר, ודאי
 סתכוון אתה לסכום של 148 מיליון לירות. (ר"א ז, צורה: 120 מיליון
 לירות). אני אכן לצלצל לשר האוצר עכשיו ולאחול אותו (גשר ס, דיסין:
 כשכיל שלושים מיליון?) שאלתי אותו: סכום כזה?! והוא אפר לי: כנקשה,
 אספר לברוק זאת כוערת בשמים, ויתכן שאספר לבקציב לגם גאות סזה.
 אני נוסה למשוב שכעור שנה עלול הסכום לנדול. כי
 למעשה מריפיים אנו את סנדררד החיים שלהם. לגי זעה נלהמיט אנו שספלך
 לא ישלח הנה כסף, אכ כי גש עתה ישנמ כאלה שסקנליים ודאי כסגיים ספג
 ופסמ, שך עצמ שכנותם אתנו מריפג את רפתקסייגם, אך כשכיל זה כלכר
 לא כדאי להפוך את העולם. לו הינחנו שיסנמ מיליון יהודים, שצריכים
 היינו לתת לגם כסף זה - היה הדבר קל יותר, כסוכן.
 ודאי יורקים סתם שגיג איזו מפשנה, מסעם פישוף,
 שאפרי: לאורך הירדן, כעור שפחכוונים אנו שגירדן יביה הגבול הכספוני
 ילנו, נחזיק כחמא ונשים דגש על הגבול הכספוני הזה. אערניט רוזים
 להיות אורגי ירדן - כנקשה, אך לא נרשה שיסזיקו כאן זנא.
 אופיף כאן שגבו שלמדהי ספיכהו שאינו ישראלי: נאמר
 לגם מלא יוכלו גם לנייט כאן מיילים. נניח איגיה זה כך. בעיני זה סזא-
 מן. ואז יש לגניים וסותר למשוב, שנמעדג ותגיה ירירות לישראל, לפסות
 לא ייו עוייניט ולא אויכים ואולי יהיו גם ירודים כיניגם, שכל כאמר
 אתה סמאר לגם את התפונה. ל אשארות כזאת, כאמר איננו אומרים רברי:
 כרורים (ואולי צריך כן לומר דכרים כרורים, יחזאת רוזג אני לשפוע סכמ) -

הרי עלולים להתקבל דברים פשוטים וברורים: עד הירדן - כל הערבים שלנו והם ישראלים, ויהיו לנו כארץ סיליון וארבע מאות אלף ערבים, ושני סיליון וארבע מאות אלף יהודים, וזאת עם הילודה שלנו ושלם, ועם העליה שלנו, כפי שהיא ואי-עליה שלהם, והשסח הזה בשלמותו - שלנו. ברמה לי שכולנו חוששים מעסק זה ופוחדים פחד רציני.

בסך שנים אחדות סענתי, ברי, כלאו-בכי: לא בא בחשבון להוסיף בארץ תושבים ערבים, וזאת אסרתי גם כאשר דובר על סאה אלף בזסנו, וכזה נגמר כשילו הענין.

שאלתי עתה היא: מה עושים אנו כסצב כוהץ אסרתי למשה ריין: האם לא נדיך להכין כשרי ל חלק זה אלטרנטיבה? איני רוצה לומר בכך שלא תהיינה לנו צרות עם הגולן, כי מיסו ייזכר פעם בזה, בין אם תהיה זו רוטיה או סוריה. אך שם סענתנו ברורה ובהירה ורייה לצרה כשעתה. ברנע זה לא מוסיע איש בשטם.

השאלה היא אם איננו צריכים להכין איזו אלטרנטיבה

שהיא ולנכי פורום זה, כפי שהוא מיוצג באן, הינו כדול סדי, אבל ככל זאת סרבים אנו בקבוצת אנשים כזאת, הרנילה להתוויית תכניות; ובסידה ויס בתכניות אלה הניון, בין אם ססתמשים בהן או לאו - יש לבדוק אם אין סוצא אחר ביחס לשטח, שיתן לנו נסחון או יחזק אותנו ככסחוננו ולא יחייבנו לקבל את כל הערבים לסרינתנו.

ובסידה ונאסר: זהו זה, ודאי ישאלו אותנו: סדוע

סכלכלים אתם את הסוה ואוחרים שרוציט אתם לשכת אתם שנים אל שנים?

בסידה ובשבו אתם שנית אל פנים, הדי זה הדבר היחיד ססנו חושש ש אני. גניח שהוסיין יאסר: בכקשה, נשב ונדון כסצב יחר.

וכי סה נאסר לו אז? האם נביר לו שרוצים אנו את הירדן כגנול בינינו? (ודוסי שזו הדעה בינינו). - ווא נאסר לזה: בכקשה, אם רוצה אתה שהערבים יהיו נתיניט שלך? - אנו סמויקים צבא על אנכעות ולך לא תהיה רויסת-רכל שט. אנו יכוליט להיות אנשים סוביט ולתת לך רויסת-דנל כנטל שלנו. אסר לירושלים - אל תכלכל את הסוה. אתה תהיה סוסר הסקום הקדוש אלכם שט וייטמרו לך סקוסותיך הפרסיים, כסו גוילות דגסנרש של שנים או שלושה דונם השייכים לך שט.

אך גם לבני זה איני יכול לומר שאין זה כחינת קוץ ככשרנו, כי כאשר סלך זד בא לסרינה, ויש לו כית כה וסנרש ודכל וכו' - זה ככחינת שורש סורה רוא ולענה, בעוד ארבעים או חמשים שנה. כסוכן.

דבר זה תלוי יהיה גם במספרנו ונמספרם. אך כיום, במידה ונשב
 "ויזאני", כמעט ואין לי מה לומר להם. ונאשר הדבר יתורגם בשפה אחת
 ויפורסם - מתקבל תמונה חמודה עוד יותר.

נניח לרנע שיושבים אבו פנים אל פנים, ואנו ודאי

נרצה לעשות זאת בטוד. לו אין כל ענין לעשות מזה טוד, והוא יאמר:

וכי זה כל מה שיש ליהודים לומר, כאשר ישב פנים אל פנים?

מה שדורשים הם, שאסלק מכל הסטחים שם; הוא יביד שמבטיח הוא יחס

אובן למקומות הקדושים לנוזריט, קופטיים, מוסלמים וגם לנו.

אך יתכן שאין מנום כחדבר. שאלתי את עצמי: יכול

להיות שיחכן לדבר על שינויי-נבול אחרים, היות ורנדיים כאלה הוסמנו,

וגם הם עולים לנו בערכים. וזה מזכיר לי את הסעשיה באותו יהודי,

שהיו לו שש-שבע בנות ונולד לו בן יחיד, ראשון, ואמר: הכיטו על

הזעטוס הזה - נכד הולך הוא עם שבע בנות. לכן, יתכן וזה יעלה לנו

בערכים, אך זה יתן נבול מתקבל על הדעת בסבילנו, וזה הדבר החשוב לנו

עלה.

זו שאלה ראשונה שלי. אם אין מנום - אין מנום.

אך אז - יתכן שעשינו טעות כאשר הדנש שלנו היה על כך, טרוצים אנו

לשבת את פנים אל פנים. כאשר נשב פנים אל פנים אתו ונוסר לו

שילך לעזעזאל - זאת הרי אפשר לעשות גם על ידי מכרז או סכתב.

אך אינני אומר זאת כסענה כלפי או כלפי מישהו אחר. אנחנו אמרנו:

קודם-כל רוצים אנו בשלום, ואז תנוא על הנרכיים או בלי נרכיים, תשב

ונרנר ונתחום על חוזה-שלום.

יכול מישהו לומר שזה יהיה טיורר לחמש-עשר או

חמש-עשרה שנה. זה גם כן איזה ורייאנט, ונראה איך תנהנו, כיצד נחיה

יחד. אם כי ראינו כבר שהשנים עוברות ועוברות, יותר מכפי שצריכים

היינו לחשוב. ראימי פעם שעון אלקטרי, שמחובו מסתובב והזמן הולך והולך

ודואה אתה כאילו נשפך הזמן. נאמר פעם: חכל על כל שיפה, ואנו יושבים

כאן והזמן עובר ונתקרבים אנו אל הקבר והשנים עוברות, וצריך להזיז

את העניינים. לכן, ישבו אנשים ויבדקו את העניין, וכי מה קרה? - ישנם

יותר ערבים אך עדיין אינם הופנים להיות פלאכי-שרת - לא הם ולא אנו.

וקשה לחיות יחד וכל מה שאינן רוצה - קיים. אומרים לנו: נראה מה יהיה

אחרי עשר שנים. אחרי עשר שנים אפשר יהיה לומר: העולט לא הסתנה

וחייבים להמשיך הקאה. אך צריך שהצר השני יסכים לבך. הצד השני, אולי

ימכן דלט יקבע כמין, אך מכסת לנו הפדא שליטי, ס בעוונותינו הרבים
 נוקקים מנו לו, וברגע זה הצויים מנו לו ורק נו, טוה-טא מיני מוסט
 סנ' רנסון ינחג בנו בדרושליות, אך בשארן טלט בכך דט ינוע לטא טליו אך
 טהר, לנבי ענין דט.

זו הינה טעמי טהת, לסודים דט אינשנ כמין. אך כיון
 טסדר מני כטניכט, טופר דנר טינא פרטי דלט מפרטי מותו פוטנו לטטא,
 בקטר לעליה,

מניע מזהן טופטיק לחיות בטשליות, או נכסח לחקים
 נדבכים מחרים, טישנו פעס טעלים זו או ימכנו מותא, עליה בטלטים
 או דכנות - דט מניח לנו פטר טו מפרטיים. עליה לעבדט - ודטי וולטי
 טלט. יתכן טיבוטו עוד קנא יאורים טמרוקו או פרופגיה. אך לטי טפח
 פקור דט עדיין מינו זכאינא בקבוק סנור.

טענין מני עתס ופוטל - אטס יט פטרות-מברית יאורים,
 טועלים מקובדים כנויין - טמטר טיין. גט זכאיטוט כפעס טיין כנר
 עובדים יגורים, אט טמחיל מותא לסטר לסטודנטים טייו פעס בינלויים -
 אט טמחילים לספק.

לכן, דרוטא זנוטא דט מוטכא גדולה, סמכטא פוטריא
 כעולם. טוררים לי טכטרים פרוקקים פליים מנחים בעוזדוה ערביות.
 גימורדיות טיין דוונא ללכט לעבדט זו דטערניות גט וולות יואר.
 כמטר פניעים מנו לעבדט-בנין - יוטנ מני דט מטיד על הטדונא, וטמכר
 טיין טועלים יגורים, וטס יטנא - טיין טט יודעים עבדט טימור-מכניס,
 ועבדט כניית מנחים טיין.

אט מדברים טלט מוטט מני דימורדים, בינניטטיס.
 טעמי ענטי טעלות טלט וטניכ מני זמא כמין על מוטלמן. דוטני מפרין
 עמטוב על כן, גלו טט כרי לסטול וילופר טיין יטור וטעס לזס.

בימים טמטרונים מפר טטס טט טמפר, וטיין מרט טיובל
 לסעון טטרנו מוט ככטים טטורים פרי, כעוד טנא או מני-טנא עלול מדנר
 לגיכטר בטלמטי נוסטט; ימכן טיקרס פדנר כענר טנטיים, וזמא לסוד טקוברט
 טטרונים טמטיכים לסורים טמוקים עלה נול, טטיטוטים פריטים, וכן
 טטוטים לטס ככול. א' טכטס' של טמטול, טמטרו כטילו טיטנא 10-15
 טטניכים וזמא מנטיים כ-10 כלכד - זכ לט כנרי, וכים יודעים מנו טט
 מוטכ גט כן. ממעמי מוטל ענטי - טיין ינוט עורנוול

אשר לנוער, כסירה שהיו באן נוכחנו לדעת, שנאשר

היה להם סנע עם עבודת הצבא - נתן להם הדבר מיסוק. הששלה היא אט לזמן רב או לאו. וזאת אין לדעת, כשם שאי-אפשר היה לדעת כיצד נבגג היה העם אילו היתה הסלחמה נמשכת יותר משה ימים, אם ששה שבועות או חרשים. עד עתה לא התנסינו כזה ואיש לא יודע להניד דבר על כך. עלתה על דעתי בשאלה, האם אפשר להאוב על כך,

שהמטלה תעסוק בענין העליה. יודע אני שקשה וספוכן הדבר, כיאוד כאשר מדברים על עליה ומישהו חושב שהמטלה תעשה עליה ולא איזו טכנות צרית. אם נאמר לבחורים אלה: כואו כהסוניכם, כאלפים ורכנות, (וכרי לסכר את הארזן, אוסר אני: סאה אלף), כדי להכין לנו עוד קורסוס, עוד סאנה של סאה אלף בחורים, שיכואו לישראל בניל 17-18, ימשיכו ליסודיהם כאן ופליטה של זה"ל תהיה פרושה עליהם כצורה זו או אחרת.

קיים בחינוך סצנ שאיני יודע להסבירו. לא שאלתי

ואיש לא ניסה להסביר לי זאת. אך הסצנ כזה, שאיני יכול לאבינו: טעם יהודים הרי באים ארצה ודוסני שכלל-זאת העליה מכסה כמספרים את היציאה מהארץ, ועריין נשאר עודף כלשהו של העולים על פני איוצשים, וככל זאת, בשנה זו ישנם ככתי-הספר פחות נרשמים, הוסיעו מסות תלמידים שאר כשנה הקורסת (סדוכר לגבי כתי-ספר עמטיים).

ב"א י. רגנין: אמסדרים עוד ייחויסו לרות וזג ידוע לנו ככר 7 שנים.

ד"ר ל. אשכול: לפני שבע שנים יכולת, בכל-זאת, לגרש שתהיה עליה,

אולי דבר זה יכוא לספור את הנקיה. כזסנו האסנמי

שבצליח להוציא את כל היהודים סמארוקו, סרוסניה; ברוסניה סוניס שט סאה אלף יהודים ובמארוקו - אפטיים-שעים שלף, וסם וסם עוד כספ עשרות אלפים יהודים, שיכואו ארצה.

אני מעלה אכן זו על לכות אלה שיש להם לב לענין

זה.

הדבר הראשון, דוסני שזה דבר שהזמן נרסו. ולגבי

זה שסטר לגסר: אל תהקור כסוסלא ססן, ואין סה לרגר על כך. אני הייתי רוצה שתיערך כריקה בענין יהודה ושוטרון, אם אין, בשוס אוסן, קוויס אהריס. זכורני שלמני שנים, אם כי אין סה ללסוד, כי הזסניס סאטניס והכל ששתנה, אך פעם דכרו על כך: וואצטאצ, והיה אם סצדיס תיכנס לירדן, ואז יהיה כך וכך ואנחנו ננהג כך או אחרת. וזג שוב, ללא כל

האנחה למה שעושים אנו עבשיו. כאשר מתכונן אני כספה, אזי האנחה הזאת, השלפוחית של חברון טרביזה אותי מאד. הייתי רוצה שיהיה קו ישר מירושלים עד יט-המלח, לפחות. דברתי עם וייץ הזקן. הוא מכיר שטחים ויודע את ישראל יותר מפני, לפחות; הוא אמר לי שאקבל עם שטח זה סאתים אלף ערכים לישראל, בנוסף לכל היתר. ואיני יודע מה נעשה בזה, וכיצד ניישב שם יהודים.

קבלתי סכתב סיהודי אחד, עוד תפיר, בשם הרב של ישיבת חברון מירושלים, שאתן הוראה לחי להכין לו סקום כשכיל שלוחה של הישיבה כתוך חברון. קראתי את הזקן אלי וישנתי אתו שלוש-ארבע שעות והוא אמר לי דברים חריפים ביותר, לדעתו צריך היה לשחוט את ערכי חברון אחד-אחד והערבים הללו מתמלאים ככלל כיצד נהנו כגם, כי תסנו שכך אמנם ייעשה כהם.

אמרתי לו: האם ישנו שם בית אחר, שהיה שייך לישיבה? אמר לי: לא. הבתים האלה סלאים עכשיו ריירים ובנו קומה שניה עליהם. שאלתי אותו: רוצה אתה את הבית הזה? אמר לי: לא, אני רוצה שתנקה לי את כל הדחוב. דאיתי עם מי יש לי עסק וסיימתי בזה את השיחה אתו. הנעייה סובחת על השולחן. האם לדעת פורום זה אין כל אפשרות אחרת להבטיח לנו כסחון ופחות ערכים? - כי הרי יכול להיות שחוסייין יאמר לנו, אחד סנגיר לו סיקח את הנפש ואת הרבוש יסאיר לנו: - סוחל סובות, תחזיקו לכם את הערכים ועשו כהם סה שעולה על דעתכם. כזה ייבסר העניין, וכזה ישאר הסכך.

זו שאלתי וסניה אני אותה על השולחן. אני שואל אם צריך לחשוב על כך ואולי צריך לחפש קו אחד או זיבזבים אחרים, אותם אונא אני. אני אוהב קו ישר על הספה, אך דכר כזה אינו קיים בשום סדינה אך הסרינות האחרות הרי נדולות הן. (אלור ר, זאבי: כארצות הברית זה קיים. ישנם שם קווי-כנול ישרים נפלאים בין קנדה וסקסיקו ועוד).

סוב. לו היינו, לפחות, כסו ה-ווייציים; לו יכולתי לחשוב שנוכל להאמין שאפשר לחיות עם חוסייין ולקבוע סה בלו ושהצבא יטאר בסקום שיסאר, או הצבא יהיה שייך לסטסלה הסרכזית כלכד, ואז תתעורר כסובן הסאלה - מי היא הסטסלה הסרכזית.

השאלה בדורה, הייתי שמח אילו שניטל טלושה אנטיב, או מי שתהשכו לנכון, יתנו את זמנם ומהשבתם לבדיקה יסודית של הבעיה, האם זו הדרך היחידה שישנה בידינו כדי להבטיח לנו את הכסחון בגבולנו עם הערבים. נניח שהטען ייטשך כך שנתיים או שלוש, אך בזמן שהזמנים צריך יהיה להינסר.

ר"א י. רבין: לא אכנס לכל עומקו של הענין, אך נדמה לי שבדבריו,

היצנת בעיקר שאלה טכסיטית יותר מאשר מהותית.

כי צריך להפריד בין הבעיה כפי שהיא קיימת ובין הבעיה - מה צאצאם עונים אנו לזה או לאחד. נדמה לי שבמהותן - אלה שאלות היפוטטיטיות יותר מאשר טעטיות.

למה מתכוון אני: וכי שינויי גבול כאלה או אחרים,

שהם טכטיים - ישנו את הבעיה? אני טובן לשאול גם יותר מזה: האם

הבעיה הבטחונית המרכזית שלנו היום היא ירדן? האם ירדן בכלל היא

אובייקט לסו"ס, מסוגלת לסו"ס ואפילו מסוגלת, האם ההסדר אתה הוא הסדר?

נדמה לי שהיום עומדיט אנו בטענ, כפי שעמדנו בעבר,

שהספתח לבעיה הבטחונית לא בידי ירדן. נכון שבטיית ירדן לא נוחה,

בכלל הזיקה לנושא של הטיעום הערבי הגדול, שנמצא היום בשליטה שלנו,

וכן: בכלל הזיקה שבין ירדן וארצות-הברית, שבמידה שיש לנו טשענת

פוליטיית נהוץ - היא הטשענת שלנו המרכזית.

אך לפי דעתי לא זו הבעיה העיקרית היום, ולא זו

בעצם הבעיה המרכזית העומדת בפנינו בתחום הבטחוני. הצאלה אאא ושהיא

עצריכה לקבוע את בעיית המדיניות הבטחונית שלנו.

אתה אומר: כטואץ ניסאר, בגולן ניסאר. על אלה יש לנו

תשובות קלות. השאלה אם בלי פתרון בעיה זו יש בכלל פתרון לבעיה.

אתה אומר שאילו באו אחנו לסו"ס - וזו שאלה א

היפוטטיטית, למעשה, כי בטהותה של הבעיה הם לא באים אחנו לסו"ס, כי אינם

נערכים לטלומף אלא למלחמה.

לכן, נדמה לי ואין לי ספק, למשל, שהבעיה המרכזית

שלנו היא - הערכות לתקופה מסושכת בה נהיה בטעב של העדר-פתרון.

כי איני רואה מה מי הולך להביע לאיזה הסדר שהוא אחנו, שיתן לנו

טיניסום של בטחון שאפשר בכלל לקבל.

אינני

(ב) גם אני/בעד הכללת סיליון ערבים נוספים במדינת

ישראל. אני סבור שזה יכול להיות אסון למדינת-ישראל, לא פחות מהרבה דברים אחרים. לכן, השאלה העיקרית היא כאן אחד שאלה טכניסית של ארגונומטציה; וסעד שני סודה אני, שיטנה הבעיה הפלסטינאית. הרעיון שעלה על הקמת מדינה פלסטינאית, יש לו

יתרון נוסף: הוא בעצם מירוחח התיטרון היחידי שלנו.

רה"ט ל. אשכול: עלי להוסיף ולומר, שמדי יום ביומו רבה המגברותי

לרעיון זה ובדלה. אך עדיין לא אמרתי זאת לאף אחד.

ר"א י. רבינו: מה הן האפשרויות: אם ניקח בעיה זו ואפילו נסקיע

אותה מכלל סכנת הבעיות הכללית, הרי תאורטית ישנן

שלוש אפשרויות: איני בעד סיפוח כולל לישראל, ואז בטארות לי סתי

אפשרויות: להחזיר לחוסיין בתנאים מסויימים של הבטחת בטחון, או להקים

מדינה פלסטינאית. אני חושב שאין לסי להחזירה כעת. לא רק שמתנגד

אני לכך, אלא שאין זה דבר טעמי. זו שאלה היפוטטית ולא מציאות

קיימת, באותם תנאים שאפשר כאילו לחשוב על החזרה, כאשר מבינך מצרים,

עיראק וסוריה וכל העולט הערבי הינו כפי שהינו.

סד שני, האיום באפשרות של הקמת מדינה פלסטינאית,

הוא עדיין מירוחח התיטרון כמעט היחידי שנותר לנו, לעשות עוד ששהו,

לגלבל עוד ששהו.

רה"ט ל. אשכול: איום אא אומר - או זה או זה, וכי במה סאייס אתה

עליו כאן?

ר"א י. רבינו: בהקמת מדינה פלסטינאית, שתהיה קודת בישראל.

רה"ט ל. אשכול: ואם לא זה - מה הדבר האחר שמציע אתה לוד

ר"א י. רבינו: איני מציע כעת דבר. אני מציע להיות דבק בקו שהלכנו

בו עד עכשיו, אבל לומר בסוטנציה את הענין הזה

כאפשרות, כֵּאִיִּם שיתכן ואצטרך להביע אליו.

ללכת היום ולומר: נחתוך כאן חתיכה או נחתוך שם

חתיכה, ואם נקודת-הסוצא אינה חיתוך עיקר הערבים בנדה, ולא בזיז חצי-

סיליון או ארבע-טאות אלף ערכים מסקומם, אזי החיתוכים יכולים להיות,

במידה ונאמנים אנו לקו זה, חיתוכים שוליים (רה"ט ל. אשכול: סלסטסיים).

נדמה לי שאי-אפשר יהיה לומר לגבי זה שהדבר הזה סטנה את התסונה

הבטחונית במכלול הכולל של הבעיה.

האם האסירקאים או חוסיין נאים ואוסרנס לנו: סוכנים

אנו לאלום אלקש נתנמיש אלה ואלה?

אני אני מוצב שמה סציב אנה - זו יותר שאלה

פקסיקה וסכמים מארש מארש * שאלה מהותית.

ר"מ ל. אשכול: איני רוצה לדבר אל כל אחד ואחד, אבל אתה גולך

לקראת סבנה, לקראת קבלת תפקיד הסגיר באסירקה.

יזרסן לך מעט להימנע עם אנשיא עצמו, אולי בפנישה ראשונה לא ידבר

על פוליטיקה (ר"א י. רבינ: לעת-עתה, עד אשר אז תגיע אתה שם).

הוא ישאל אותך: מה אתם אוסרים על הצד הזה של ירדן?

ר"ר י. הרצוג: שאלתי כספים דיטרסנס ונבית הלכן: הם סעונינים

חיונית בירדן וגם שרויים בראנה נוברת לגבי הסודא

הסוגייסית לאזור. הערכתך קנת אחרת סלהם, אבל הם הזינו שאלה ברורה:

נניה שנביא אנו את חוסיין, שיגיר שהוא סוכן לסו"ס, לתרוש סיתר

הערבים. השאלה מה סדיניותכם לגבי אלום אתו?

ר"א י. רבינ: קודם-כל - מסרו לנו שהוא סוכן.

ר"ר י. הרצוג: נניה ששואלים אותך שאלה בזאת.

אלוף א. יריב: יש תשובות. אסי כול אני להתייחס לנקודה זו בלבד,

שעוררת אותה (הרצוג), כי כזה סוסיס אנו קנת מהסלול,

לגבי הנקודה של ירדן, לגבי השאלה שמעמידים האסירקאים, ויש להם הכלכות

לכל העניין.

אחיל מאלף ואוכל לתת את התשובה. לתת תשובה על

איזה קו שהוא, אוטרסיבי, יכול לתת לנו בסמוך באוזיט נוספים אלה, או

אחרים, לגבי הקו הגרוע הישן, זה לא קשה. אפשר לנסור קו כזה או קו

אחר. (ר"מ ל. אשכול: נאמת אין זה קשה) אפשר לומר שקו כזה יתן

יותר בסמוך וקו אחר - סחוט כסמון, אט לדבר כסונאים של בסמוך שנאי

נדירא, בסוכן הסופצט ביותר של המלך. אני מושב שלא קשה לקבוע זאת.

הנקעה נותנת לך זאת והגר נותן לך זאת וסונאים כאלה של מסומים, צירים

כאלה וכאלה וכו', לא קשה לנתס זאת.

אך נראה לי - הבטיח אינה זו, ואם סוכרים אנו על קו,

אני ממאד לי סמינך רוצה לדבר אתנו כאל סכנאים, אלא גם כאל שנשים

אחרים, מזרחי-סדינת-ישראל, בתפקידם בצה"ל.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] ענין חוסיין אינו נאסר על-ידי כטענה בלבד,

אם כי אתן גם ארגוֹסנטציה נכד ענין זה. אך סתוך הערכה אמתית של הסכב -
ענין חוסיין הוא היום עם סיטני-שאלה מרובים מאד, סכאן יכולים לוסר
האסריקאים, שיש השלכות חסורות מאד, כי פירוש הדבר, שמסכבו בסודח
התיכון דע מאד.

לכן, כאן חייבים אנו לכרוק עצמנו היטב. אך הרי

על-ידי ארגוֹסנטציה לא נשנה את העובדות, והעובדות מתקדמות. עדיין אינן
עוסדות בחריפות כפי שאסרתי, אבל מתקדמות בכיוון זה. אלה הדברים
שרציתי להשמיע מבחינת הערכה.

מבחינת ארגוֹסנטציה ישנה בקודה נוספת: אנו לא

יכולים לדאות ביחסים כינינו והערבים חוליה אחת. זו מערכת אחת ואם
נגמור עיסקה עם חוסיין - סי סוכן לחתום לנו שהוא יהיה חורט או שנתיים
אחרי זה. הרי חיים אנו כבר עם עסק זה שנים רבות? הוא יחתום אתנו
שלום, וזה לא יחזק מעמדו בעולם הערבי ולא ניין הטלשתינאיט; באם נחתום
אתו הסכם, הרי נשארים עוד מאות אלפי פליטים ומה יהיה עם הפתח'
והארבונים האחרים? ישנה מערכת ערבית, שהסוד כינינו וחוסיין, גם אם
סצנו אינו כזה כפי שתארתי לפני כן, הרי הסכם שלנו אתו אינו פותר לנו
את הבעיה. לכן, כל עוד לא חל שינוי פיסי מהותי ביחס של הערבים אלינו,
מבחינה זו של סכסיסום התנאים הבטחוניים האסריים שיכולים אנו לקנות
לעצמנו, לא צריכים אנו לסנת אפילו במחיר זה שתקופה מסוימת יש לנו בעיני
של שש מאות אלף ערבים. נצטרך, לדעתי, לאור השיקול העולה על כל יתר
השיקולים, שיקול בטחוננו, לראות מה לעשות עם שש מאות אלף ערבים אלה.
איני חושב שעלינו לחפש עכשיו סתרון ולתת סתרון סודי. יתכן שכאן -
מה שלא יעשה השכל - יעשה הזמן. ישנם גם סיסנים, שיש לענין זה סיבוניים.
כל יתר השיקולים כל כך חשובים, שכעיה זו לא צריכה להכתיב לנו מעשינו.

ר"מ ל. אשכול: מה הסיסנים מה וס? ?

אלוף א. יריב: ישנם מה וסס קולוח, בין אלמנשים שונים בגדה המערבית.

אני חושב שאצל האלמחנינאים, מיד אחרי המלחמה, כאשר היו

בשוק, סתוחים היו לכל-מכני סחרונות. אחר-כך החחוששו

ואמרו: המצב לא נורא, עוד יבוא הכל על סקוטו בשלום. לדעהי, ככל שנססך

חומן וסחרון אין ועזרה מארצות הברית לא נראיה, ויתורים סנהלים אח

הענין לא כל כך רע, אם כי לא אוהבים אותם ולא כל כך סובלים אוהם, אך

מהעוררים סיסנים, שכסופו של רבר צריך יהיה לבוא לחסדר אחס.

ד"ר י. הרצוג: שאלה לי לאלוף יריב סכחינה ההערכת האמריקאית:

האמריקאים נורסים, כמי שאמרהי, שהרוסים סחבצרים והולכים

במצרים ובסוריה, בצורה ססוכנה ביוהר לדעהם. הלשון שמשמיע באסל וכן

רוססוב - חריפה מאד בנקודה זו. כאן הורנים חרברים כבר לשיקול גלובלי

אצלם, שיקול עניני, אמזרח-היכוני, לחפש דרך לשלום עם הערבים. השיקול

שלחם הוא אין להגיע לחסדר, למשל, בין ישראל וירדן. הם נורסים, שיש עוד

סיכוי קלוש להגיע לחסדר צס חוסיין (לדבריהם יהיה סוכן למו"מ ישיד

אחנו באס ננריר אח מדיניותנו לשלום). כאשר שאלו אוהי אמרהי, שאין לנו

מדיניות, כי אין עריין סו"מ לשלום. הם אמרו, שאס לא זה - חוששים הם

שהוא מהמוסס. הסיכון שלו להשאר כמו שהוא ביום מאשר לעשות שלום אחנו.

בענין זה מצינים הם לנו שאלה.

ר"מ ל. אשכול: מה הם אומרים? מה הסיכון כאן? נניה שחוסיין איננו?

ד"ר י. הרצוג: במקרה כזה מצרים וסוריה מסתלשות בחוך ירדן, ומירוש

חרבר - השתלמות הסוכיימים שס.

אלוף א. יריב: זה נכון. העוברת פישנה ההבצרות רוסייה כמזרח התיכון -

אי-אסר לחתכחש לה. על כמה נקודות צריך לענות,

שהתמונה אינה כשהור-לבן, אך איננו יכולים לחתכחיש נקודה זו.

ר"מ ל. אשכול: זאת אי-אסר לחתכחיש, שרוסייה יכולה להגיע לירדן.

אלוף א. יריב: אני חושכ שזו אפשרות.

ר"מ ל. אשכול: מזה יש קודם-כל ללמוד, כי אמרנו לסחות פעס או שתיים

שאיננו מדברים ביחידות, אף כי אין זה סחייב אותנו, כי

אמרנו דברים רבים כל כך במשך חדשים אלה. האס הייח. מסכים לשבת עם

הנצרים, לו אמרו שחם כאים לעשות אחנו שלום?

אלוף א. יריב: אמרתי שאם ישנו שינוי מהותי ביחסים - זה ענין אחר.

רה"מ ל. אשכול: אינך יכול למדוד זאת.

אלוף א. יריב: אם המצרים חיו באים לעשות שלום - הייתי רואה בזה

שינוי מהותי.

רה"מ ל. אשכול: זאת-אומרת, רק עם המצרים - אפשר לשבת ולדבר בנפרד,

אבל אם חוסיין בא ואומר שהוא רוצה לחתום חוזה-שלום,

ויבוא איזה מין רב גדול, כנון אטריקה, ויגיד: אנו עומדים מאחורי חוזה

זה - בבקשה.

אלוף ר. זאבי: עלינו להבדיל בין מסרה סופית ויעדים שלנו ובין

המקטיקה שמשמשים בה, כדי להשיג יעד זה או אחר. עד

היום לא הגדרנו לנו את היעד הסופי שלנו. עלינו לחשוב מה הפתרון הטוב

לנו, והמתקבל על הדעת. אין כוונתי לפתרון התאורטי, כי איננו פועלים

בחלל ריק.

ישנם שלושה גורמים שהדבר צריך להתקבל על דעתם: העולם

הגדול, הערבים בתוך הגדה והמדינות הערביות. אני מניח שבכל מקרה -

תפתרון שנראה לי טוב ביותר עשוי להתקבל על דעת הערבים בגדה, שאפשר

להביאם בהדרגה, בטלבים ובחלקים לכך, שירצו בזה. אולי אפשר להביא את

ירדן, בלחץ כזה או אחר, להסכמה לפתרון כזה; (אח מדינת-ערב אי-אפשר להביא

לפתרון שיתקבל על דעתם) וחלק מהעולם אולי יוכל גם כן לקבל פתרון זה.

אני מוכן להרצות על הצעת-פתרון שהנשתי בחודש יולי,

ושלא השתנתה עקרונית.

שאלתך היום איננה מה התכנית, אלא מה הסקטיקה; מה אומרים

אנו היום, גם אם נבדיר לנו את היעד הסופי, התכנית, לסיים נמעל. והיה

ותתקבל הצעתי או כל הצעה אחרת - אין כל טיבה, לדעתי, להציגה על השולחן

כלמי-חוץ, ודבר זה יוכרע תוך שיקולים טקטיים.

לא אחזור על דברי הרמטב"ל כי מזדהה אני אתם.

התשובה הנשואה ביותר למערב צריכה להיות: כל הסדר נפרד עם

ירדן - פירושו חיטולו של חוסיין וכניסת גורם אחר לשם. לכן, היות והכוונה

המרכזית שלהם לשמור עליו - עליהם לחפש דרכים אחרות לשמירה עליו, לא

בטכניקה של מ"מ בודד, מרטי, שיהיה שלו עם ישראל, כי אם גם תהיה ישראל

ותרנית מלחץ או מרצון טוב - פירוש הדבר, שכאשר הוא מגיע אתנו להסדר ליד

שולחן הדיונים - זה מקרב קיצו. קירוב קיצו - זה החיפוף פחאינשרם הפערבי.
 לכן, אסור לחם ללחוץ עליו להניע אחנו להסדר. וזה לא מפני שאין לנו
 תכנים ואיננו רוצים לתציגה. כלמי עצמנו עלינו לעבד חכניה - מה רוצים
 אנו. תהיה חכניה ואחר-כך נדבר על הטכניקה או הטקטיקה - מה ואיך לבשת
 לביצוע וכן נעבד נם אלטרנטיבה. אבל מבחינת האמריקאים, הדברים הרי
 פשוטים בל כן: האינשרם שלחם לשמור על חוסיין קיים וחי. אלא שחם רוצים
 אפילו לתת לו כסף, לבסס אותו כלכלית, לעשותו אחו הסדרים, שאיננו
 מאושרים בהם, אבל זה הרע בטיעושו. אך להכריחו לעשות הסדר עם היהודים -
 פירוש הדבר להביאו לקץ מלכותו. קץ מלכותו מירושו, שהעיראקים או הרוסים
 או חיל משלוח מצרי ימלוש לאמצא לעפאן.

אם אתבקש לכך - מוכן אני להציע חכניהי, ולדעהי היא

הטובה ביותר ליהודה ושומרון.

רה"מ ל. אשכול: הייתי רוצה מאד לראות את החכניה הזאת, כי אחר-כך
 נצטרך לומר לכמה זמן אנו חרשים-אלמים; נמצאים אנו
 עתה על הירדן ובוזה נגמר הענין. יחכך שמותר גם לדחות נסיעה מפוייטה.

לכן, לא זה הענין כאן ואסור לדחות את הנסיעה. אך עלינו לומר סוף-מסוף
 מתי שהוא לעצמנו.

אלוף י. גביש: אילו נשאלנו לפני המלסמה - מה רוצים אנו, היינו
 אומרים שרוצים אנו את מה שבצמם הישננו. נלחמנו והיתה
 חוצאת, אם כי יחכך ולא חשבנו שתהיה חוצאה כזאת. לא חשבנו לפני המלחמה,
 שזה מה שיקדה בסוף המלחמה. אבל קרה מה שרוצים היינו לפני המלחמה שיקרה.
 יש לי הרגשה שאני צריך, כאילו, לתשתמש בתונח של אסריים קישון: "סליחה
 שניצחנו". אך זו עובדה וזה הנבול תנוחן במחון למדינת ישראל, שתוכל
 להתקיים. יש לה עתה מרחב הגנתי אסטרטגי כזה, ועומק כזה, שאינה עומדת
 עם החרב מול הצוואר, כפי שעמדה לפני המלחמה.

אך מתברר היום, שמדינת-ערב עומדות במצב ההתנגדות

וההעצמות והאיחוד ביניהן לא פסוח טוב מכסי שעמדו לפני המלחמה, ואולי גם
 טוב יותר מבחינתן.

אני ממשיך לראות את המצרים כאויב העיקרי שלנו. אני חושב

גם שהבעיה שלנו להסדר סופי היא עם המצרים. מדברייך הבינתי שנין סואץ וסיני הוא דבר פשוט והבעיה היא ירדן, פרט למיליון הערבים המצויים שם. רה"מ ל. אשכול: אמרתי זאת בהקשר להסברה בעולם ולהבהרת עמדתנו. אלוף י. גביש: על כל פניו, אני חושב שהבעיה של הסדר-שלום עם הערבים היא בעיה-סיני וחלת-סואץ.

אם ישנה היום אחיזה טובה לרוסים במזרח התיכון מכפי שהיתה לפני המלחמה, הרי היא שוב במצרים ובסוריה. אם היא תחייס ותגבר, זה יקרה רק אם נמשיך להתעקש בענין התעלה. כי זה המוסיב העיקרי לכניסתם למקומות אלה ביחר-עוצמה ונכונות.

הסדר שלנו עם ירדן, כזה או אחר, לא יפתור את הקונפליקט

במזרח התיכון מכניסת הרוסים ליחר-האחוזת בשטח, כלומר: גם אם נגיע להסדר כלשהו עם הערבים, ומסכים אני עם גנדי, שכל הסדר כזה עם חוסיין - פירושו חיטול חוסיין מבחינת המערב, כי הוא הולך ונעשה פחות עצמאי, כי איבד עצמחו והטריטוריה שלו; כיום הוא תלוי יותר ויותר במצרים, ואולי רואה אפשרות שהרוסים יבואו להסדר במזרח התיכון. כך שהסדר מקומי שלנו אתו - פירושו מיטוט משטרו של חוסיין. ונדמה לי שהאמריקאים יבינו סיעון זה.

נשאלת השאלה מדוע עלינו לתמוך בו? במשך שנים תרנו על כך

שעלינו להחזיק מלך זה ואם יחמוטט - מי יודע מה יקרה. נוכחנו לדעת, שהוא היה הגבר שקפץ על העגלה וסיבן אותנו לא פחות ממישהו אחר, ברגע האחרון. מדוע על האמריקאים לתמוך בו? מבחינתם, כל משטר אתר שם יהיה גרוע יותר או טוב יותר להם? - זאת איני יודע. יתכן שהדבר יביא לכניסת הרוסים לגדה המזרחית. דבר זה אינו בלתי-אפשרי עתה. אך מצבנו הבטחוני, כפי שיוטבים אנו עתה, הינו יוצא מן הכלל.

אני סבור שמבחינה פמשית, אין מי שמוכן לשבת עתה אתנו

למו"מ. וכי על מה ישבו אתנו? נניח שנהיה מוכנים לקיצוצים בורועות הקיצוניות. האם מישהו ממדינות ערב תהיה מוכנה לקבל היום את חצי סיני או את חצי הגדה המערבית? וכי מדוע תעשה זאת? אם הולכים הם להסדר אתנו מתוך כוח, משמעות הדבר - הוצאתנו עד הקו הירוק. אם לאו - הרי היתה להם ברירה עד היום לבוא להסדר אתנו. הם אינם מוכנים אפילו לפתוח בפנינו את התעלה.

המצב הוא לגמרי הפוך עתה. הם הולכים לקראת התמודדות

שאיני יודע מתי תהיה; איני מאמין שהם מסוגלים לה היום, או בעוד שנה.

אבל הם עומדים על דעתם, שאין פתרון במו"ם.

נשאלת השאלה - מה אומרים לנו לנוי"ם. זו כבר שאלה

משנית. גם אם נגיד להם שזו הערכת-המצב שלנו ואין כאן פתרון אחר, אין

להניח שנאצר יהיה מוכן למסור ~~אמצעים~~ את סיני, פרט לכך שאומר הוא

בכלל את הדבר הזה בגלוי. אין להניח שחוסיי"ן יהיה מוכן למסור לנו אח

חצייה של הגדה. ודאי שאפשר להביא פתרונות, שהם ענין לדיבורים.

בבקשה, ניצור הסדר בגדה, שאפשר שנשב בירדן וזו תהיה מדינה עצמאית

הקשורה או אינה קשורה לירדן, אבל אין לזה משמעות, כי בעצם אומרים לנו

שהגבול הוא הירדן.

מה עושים עם מיליון ערבים אלה? - זו בעיה קשה. ספק אם

היום חייבים לנו לתת את התשובה הסופית למה שיקרה בעוד עשר שנים.

רה"מ ל. אטכול: מדוע עשר שנים?

אלוף י. נביט: אולי חמש שנים ואולי חמש-עשרה שנה. אך יתכן שבמשך הזמן

תהיה הגירה. אנו יודעים שמהנדה יצאו במשך עשרים השנים

האחרונות קרוב לארבע-מאות אלף ערבים. נכון שזה היה בדיוק הנידול הטבעי

שלהם באותן השנים.

רה"מ ל. אטכול: מספר זה כולל את מאתיים תאלף שיצאו אחר המלחמה?

ר"א צ. צור: מאתיים אלף יצאו עד המלחמה ומאתיים אלף - אחרי המלחמה.

אלוף י. נביט: יכול להיות ששיבתם כאן תביא לכך, שלא יהגרו, אך אין

פירוש הדבר שהכללנו אותם בתוך מדינת-ישראל. עדיין

יש כמה פתרונות - כאלה או אחרים.

איננו צריכים לתת תשובה סופית, אלא לחיות עם מצב זה

עוד כמה שנים. יתכן שניאלץ לעמוד בפני עוד מלחמה ואז השיקול המכריע

הוא - היכן יושבים אנו וכיצד מסוגלים אנו להתנוונן. לדעתי עלינו לשכת,

לכן, במקום שיושבים אנו בו ולהסביר הערכת-המצב שלנו, האומרת שאין מוצא

מכאן, אלא אם נחזור לגבולות הקודמים, ופירוש הדבר שמדינת-ישראל תחזור

לחיות כפי שחיה במשך עשרים שנה, עם סיכון ממשי בכל יום ויום, שבקרוב-בזק

כזה או אחר עלולים אנו להיות מושמדים. אמנם, סומך אני על עצמנו, אך

אין זה גורע מהסיכון הממשי בפניו עומדים אנו.

ר"א צ. צור: שתי הערות, שלא ננעו בהן, לגבי האספקט הכלכלי של החזקת השטחים: כל כמה שנכנסים אנו עמוק יותר לענין, לומדים אנו לדעת שהנמל הכלכלי פחות מכפי שחשבנו פעם. איני בא להקמין המעמסה, אבל היא פחותה בהרבה מכפי שחשבנו תחילה. גם אם התקציב הוא 150 מיליון לירות, ויטאר כזה במשך התקובה הקרובה, זה עדיין לא כל כך גורא, כאשר מדובר במכום כולל של ששה מיליארד לירות, שמוציאים אנו לשנה. אם תעשה את החשבון במושגים כלכליים ותקציביים - הגעיה קצת נוטה יותר, כי במספר דברים מתחילים אנו כבר לעסוק בקניות בארץ בקנה-מידה הגדל והולך, כלומר: היצוא שלנו לכיוון הגדה גדל. אחרי הכל אין הם מייבאים משום מקום אתר, אלא מאתנו. לכן, לפחות הנמל הכלכלי קטן והולך.

רה"מ ל. אשכול: מה שאנו מייצאים להם זה כסף, עבודה או חומר. זה אינו משנה את המצב.

ר"א צ. צור: בכל מקרה, מוטב לומר שהשיקול הכלכלי לא יהיה גודם שצריך להכביד עלינו. יכול להיות גם מצב, שהיינו גבהלים בו יותר מהנמל הכלכלי של הבעיה. עתה - אין זו א צריכה להיות בעיה בשבילנו. בעיה שניה: עד כמה שנכנסים עמוק יותר למספרים - למדים לדעת, שבעיית הפליטים קצת פחות חמורה מאשר חשבנו. אם לדבר על השטחים המסוחרים - יש לנו כיום 250 אלף פליטים בהם. מהם, כמאתים אלף בעזה וכמאה ועשרים אלף בגדה. יחד - כ-320,000, מתוכם - מאה אלף היושבים כיום מחוץ למחנות ואין כל הבדל מהותי בינם ובין כל חושב אחר שם. ישנם כמאה וחמשים אלף בעזה וכחמשים אלף בגדה היושבים עדיין בתוך מחנות. גם אותם פליטים החיים במחנות, עד כמה שנוגע הדבר לתעסוקה - אין הבדל באחוז המועסקים בינם ובין האוכלוסיה הרגילה שם. ומה ששייך להשכלה - אין הבדל מהותי בין אלח ואלה, בלומר: ישנה בעיה כלכלית של האזור ובעיה של פליטים הגרים במחנות וצריך לספל בהם. אך הבעיה של מאתיים אלף איש בערך, בחלקם יסחרו בכחות עצמם ועלינו לחפש פתרון למאה וחמשים אלף איש מהם. זה מספר קטן מחצי-מיליון פליטים, אותו שמענו ובו השתמשנו לפני כמה חדשים.

לכן, הבעיה נראית לי קצת פחות חמורה וקצת יותר קשה. זאת אומר אני כדי להקל על השיקולים שלנו הלאה.

ישנה בעיה דמוגרפית, לה אין לנו פתרון. כאן עלינו להבדיל בין עזה לגדה. לעזה אין שום פתרון ותשאר, איך שהוא, בידינו. אין למי להחזירה והמצרים לבטח אינם בעל-בתים שלה. לכן, בעייתם של 320,000 איש אלה במילא בידינו ואולי זה דוחף אותנו לפתרון מסויים, אותו אמר באן.

הבעית הנשארת פתוחה היא של 600,000 איש בגדה, שזו

הבעיה המעסיקה אותנו עתה.

אם ננתח עתה את העניין מהאספקט הבטחוני שלו, ואלך

בדרך שהלך בה אלוף יריב, הרי למעשה לא השתנה כאן דבר. אם השאלה מתהיה מה טוב יותר לנו מבחינה בטחונית - התשובה תהיה רק אחת, שכמו שיושבים אנו כיום - אין טוב מזה. כל פתרון אחר יהיה פליאטיבי, כלומר: אילו היה זה בידינו - היינו מתפשים דרך לשבת בגבולות וזה הדבר הנוח לנו.

לכן, נראה לי שצריך לחפש פתרון - א) שישמור אותנו

בטחונית בהשפעה על גבולות אלה ויקל על הלחץ הדמוגרפי, לפחות, של ערביי הגדה. איני רואה שום פתרון לבעיית ערביי-עזה. עלינו להכיב בעובדה, שהם בידינו ועלינו לספל איך שהוא בעניין. דבר זה מושך אותי לאותו כיוון - מחשבה, שהעלה כאן יצחק. זה גם מביא אותי לחיפוש כמון, לא רק של הפתרון, אלא גם של הטקטיקה.

אתה צודק בציינך את העובדה, שאם נבוא ונגיד שנוח לנו

לשבת בתעלה ועל הירדן - זה אינו ארגומנט. יש ארגומנט גם למישהו אחר בנידון זה. באיזה מקום שהוא, עלינו להציע הצעה כלשהי ולשמור על האינטרס שלנו. מתוך כך, ההצעה שהיא אולי טקטית, של ישוב פלשתינאי, מחייב אותנו לכלול בהסדר זה גם את ערביי עזה. זה יכול להיות איזה פתרון נוח, שיש לך תמיד אפשרות השפעה כאן. והיה והסתבר לך שבאיזה מקום זה מוזק - יכול אתה להטריד עצמך מזה. אם בעוד כמה שנים תרצה להפריד בינך והישות הפלשתינאית - תוכל לעשות זאת.

כאשר שואלים אנו את עצמנו - מה רוצים אנו בהערכת-המצב

הבטחונית, כפי שהיא, נדמה לי שרוצים אנו את הגבולות כפי שיושבים אנו בהם כיום. במידה ומתפשים אנו דרך כיצד להציע דרך-פתרון לאמריקאים, יתחיל וראי דיאלוג בינינו, ואיני רואה סכנה בהצעה זו של ישות פלשתינאית: אינך מכניס בדרך זו מיליון ערבים לישראל, לתוך הפרלמנט שלך ושומר אתה אותם מחוץ למסגרתך.

הבעיה הכלכלית ובעיית הסליטים בתוך מסגרת כזאת, גם אם לא נקבל סיוע בינלאומי, עדיין מדינת ישראל, במשך עשר השנים הקרובות - תוכל למצוא לה פתרון.

רה"מ ל. אשכול: אני, למשל, מזדעזע מהענין שמשני הצדדים מכינים אנו

לעצמנו מצוות כאלה. הגדה הרי קשורה עם שכס, וזה

יביא לישות פלשתינאית כזאת, שמחרתיים תביא לנציגות שלהם באו"מ.

ר"א י. רביין: זו מצבה קטנה יותר מאשר נתינת הגדה לחוסיין.

רה"מ ל. אשכול: במידה ושמעתי דברים, הרי אנשי השומרון ויהודה,

כאשר מתחילים לדבר אתם, הרי מתחילים הם בכלל משנת

1947. אמנם, יכול אתה לומר שאלה הערבים, אך הם אומרים שגם עזה שייכת

להם. אני שואל עצמי: מדוע לא תקום פעם נצרה ותאמר שרוצה היא להצטרף

לישות פלשתינאית כזאת? במוקדם או במאוחר ויותר מוקדם מאשר מאוחר, הם

הרי לכו לאו"מ. ואז איני יודע מה הדין, אם מותר להם הדבר או נניד

שאסור: הם יאמרו שזו ישות פלשתינאית ויחייבו הגירה ערבית אליהם.

אותם מאתיים אלף ערבים סברחו - ירצו לחזור, ואחרים ירצו גם כן להתיישב

שם. לכן, עלינו לשבת היטב על ענין זה, ולברוק אותו מכל הכיוונים.

ר"א צ. צור: השטח אינו מסצה והאוכלוסיה אינה משתנה והגידול

הדמוגרפי בשטחים אינו משתנה. השאלה כיצד שולטים קצת

יותר טוב בבעיה זו.

רה"מ ל. אשכול: יש להם מסטרה? יהיה להם צבא? אתה יכול לומר שאינך רוצה

בזה, והשאלה אם זכותך להתערב.

ר"א י. רביין: מסטרה תהיה להם, אך לא צבא.

רה"מ ל. אשכול: מי קובע זאת?

ר"א י. רביין: אנחנו.

רה"מ ל. אשכול: מה פירוש הדבר? - הרי הוא הלך כבר לאו"מ?

אם כן, כל אלה הן בגדר מחשבות, ואני מבין שצריך יהיה

לדון בהן ביסודיות רבה.

ר"א י. רביין: איננו אומרים שזה פתרון אידאלי. השאלה מה גרוע מזה.

רה"מ ל. אשכול: הייתי רוצה שזה יימחק, ייעקר. אם מדברים על-על-דבר

הגדה - אני מסוגל להאמין שמאתים אלף ערבים מעזה יוכלו

להגר הוך כמה שנים, בסירה ותיחודים לא יקבלו אותם כפועלים אצלם. חס במתנק
שם ואין להם מה לעשות במקום.

אשר לשכם, שומרון ויהודה - שם ישנם זיחים וישנו עמק
דוהן ועור ועוד. יש להם אינטליגנציה והם עשירים, ואיני רואה שיעזבו את
אדמתם.

אלוף חיים בר-לב: איני חושב שהוסיין הוא ממש עמוד-החון של
הבעיה. אגאגאג כל זמן שלא יהיה הסדר או סחרון עם
המצרים - הבעיה לא תהיה פתורה. יחר עם זאה, איני חושב שיכולים אנו
להתעלם מאפשרות של יזמה אמריקאית, שהיא משימ לנו "פוינש בלנק", את
השאלה - אם מביאים הם היום את הוסיין לשולחן הדיונים - מה מציעים אנו לו?
הם יאמרו: כל הזמן אוטריס אתם: "תידברות, שלום, סו"ם ישיר". נניח שזה
יקרה: מה האסרו אז?

מה צריכה להיות עמדתנו במקרה כזה; מה אהה, דאש המדינה
שלנו, צריך לענות לנשיא ארצות-הברית, אם באמה בנקודה זו השאלה הישאל כך.
אני הבינתי כך את שאלתך.

לרעהי, צריך להבחיר לו, קודם-כל, שהוסיין אינו מפחה
לבעיה. סיכויי הוסיין להתזיק מעמד, במידה וחולך הוא להמדר אהנו כיום,
קטנים יותר, מאשר אם ישאר במצבו של היום, כסין כוכב-לכה עצמאי בעולם
הערבי.

יתכן שהם ירבו להתזיק אותה, במידה וילך לאיזה הסדר אהנו
- אך אי-אפשר יהיה להתזיקו כלי בוח, בלי התערבות ממש, אולי אמריקאית
ואולי לא רק אמריקאית. כי בהוך ירדן יש אלמנטים שלא ימכמו להסדר כזה,
והיום תכות הצבאי החזק שם הוא בוח עיראקי, שאינו מר לפקורות הוסיין.
רבר שני, שלפי רעהי צריך להבחיר להם, וגם לנו, שבעצם
בעייה הוסיין - זו לא הבעיה שלנו ולא האינטרס שלנו, אלא של האמריקאים.
לכן, אנו מצדנו לא יכולים בענין זה להיות וחרגים מעל קו מסויים. כי גם
אם יהיה הסדר עם הוסיין - לא פהרנו את הבעיה.

אילו היה הסדר כללי עם כולם, הסדר של ממש, ויתורים מסויימים, תאורטית, יכולים היו לפתור את הבעיה. במקרה כזה, יש טעם ללכת לויתורים. אך במקרה קונקרטי כזה, מבחינת האינטרסים הבטחוניים של מדינת-ישראל, ויתורים שיביאו את חוטיין להסדר אינם פותרים לנו את הבעיה.

לכן, ויתורינו יכולים להיות עד גבול מסויים ולא

יותר מזה.

אם כתוצאה מהסדרים אלה הבעיה ננמרת, כלומר: הסברנו שחוטיין אינו הבעיה ולא המפתח; ואנו מצדנו איננו יכולים ללכת לקראתו עד אין-סוף, כי הבעיה אינה נפתרת בזה.

אם אפשר יהיה כך לגמור את הבעיה, הרי נשארים אנו במסגרת

סטטוס-קוו, שיש לו לדעתי יתרונות, משום שגורם הזמן עלול או עשוי להביא לכל-מיני חמורות, שהיום בפועל איננו יכולים לראותן, כלומר: אם היום לוחצים אותנו אל הקיר ודורשים מאתנו פתרונות או פתרון, - יש לנו שתיים או שלוש אלטרנטיבות, והן הוזכרו כאן. אפשר לומר שלא נזון מילימטר אחד, או נקים מדינה פלשתינאית עם שש-מאות או שבע-מאות אלף ערבים, ואפשר להניד שנחזור לקו הירוק, עם תיקונים כאלה או אחרים. אלה פחות או יותר האלטרנטיבות שלנו היום. בעתיד יכול להיות שהיפתחנה אלטרנטיבות נוספות. יתכן שאם מצב זה יימשך עוד שנה או חמש שנים, הערבים היושבים בשטחים אלה יצטרכו לבחון את הדרכים הפתוחות בפניהם בעיניים אחרות מהיום. יתכן שתהיה מלחמה, שלא אנו רוצים בה, אבל יכפו אותה עלינו ובדרך פף זו יהיה שוב איזה פתרון, כפי שבמלחמה זו ירדו מעל שטחים אלה ערבים, בסדר-גודל של ארבע-מאות אלף.

לכן, אילו היה לנו היום פתרון ראדיקלי, כמובן שצריכים

היינו ללכת עליו. היום אין לנו פתרון ראדיקלי ואיננו צריכים, לדעתי, לכהר לקראת פתרון, בתקווה שהזמן יפתור משהו בצד הערבי, או אפילו היהודי.

העליה כאן ענין העליה: היום הענין נראה כצבעים די

כהים. איני יודע מה יהיה המצב בעוד חמש או שלוש שנים. לכן, אם אפשר היה לגמור כך את העימות הזה, השיחה הזאת - היה הדבר רצוי. אך אם עדיין ילחצו אותך אל הקיר ומוכרחים אנו היום לבוא אליהם בדברים ברורים

ולומר מה מציעים אנו הומוטטיה לחוסיין, אילו בא - אני בדעה אחרת
 מזו שהושמעה כאן. גם אני נגד איזו מדינה שלשתינאית במחקונת זו, היום.
 (רה"מ ל. אשכול: המדינה המסלתינאית המיוחדת?) כן.

כי אני חושב שהיום יש להם בענין זה תקוות רבות
 ובאקינוג רציני של העולם הערבי, ואיני חושב שגוף כזה של שש-מאות אלף או
 שבע-מאות אלף ערבים - אפשר יהיה לאורך ימים להחזיק אותם במחקונת,
 שאותה מעלים אנו היום כאן. (רה"מ ל. אשכול: הם יחזירו מיד את אלה
 שברחו). כלומר, הם יהיו קשורים אלינו בטחונות, צבאית, אכל מבחינה
 כלכלית וחברתית - לא יהיו קשורים בנו.
 לכן, אני היום נגד פתרון זה. אם ילחצו אותנו לקיר,
 אחרי ההסבר שהוא הערכת-המצב שלנו, אני בעד זה שנגיד, שהגבול המעשי
 הצבאי חייב להיות הירדן. (רה"מ ל. אשכול: אני מסכים), ואנו חייבים
 להחזיק בגדה המערבית כחות צבאיים שלנו, כל עוד אין הסדר עם כל הערכים,
 עם העולם הערבי.

חוסיין הוא השליט של הגדה המערבית, כמובן - להוציא את
 ירושלים ועוד כמה דברים. אבל לא יוכל להחדיר כחות צבאיים בגדה. גם אם
 בבקעה-הירדן נשה את הגבולות ונתקנם, מהצפון עד הדרום. במלים אחרות:
 הייתי משאיר צבא מבקעה-הירדן, מגשר א דאמיה עד גשר אלנבי, כאשר אנחנו
 חודרים דרומה לסירח-צבי עם ישובים וצבא, ואנחנו נמצאים מעין-גדי עד בית-
 עקב הערבה בצפון, וחודרים לשם עם ישובים וצבא, וכן מחזיקים אנו צבא
 על גב-ההר. איננו מתערבים במה בחיי האוטוסייה, איננו מתערבים בכל
 עניניהם הפנימיים, אבל מחזיקים את היד על המפתח. ברגע שחל שינוי
 בירדן, אם חל שינוי במשטר שם - אנו נמצאים במקום. ברגע שמנסים הירדנים
 להחדיר כחות צבאיים כאלה או אחרים - אנו במקום וביכולתנו להחזיק
 במקום זה ואחר, וזאת - עד ליום בו יהיה הסדר כללי. לפי
 לפי דעתי זה קו-המינימום שלנו, או הקו שאותו יכולים
 אנו להציע לחוסיין, בהגחה, כמובן, שלא נגיע לכך. אך יחד עם זאת -
 בידיעה שאם יתמס לזה, בכל זאת יכולים אנו מבחינה בטחונות להחזיק מעמד.
 איני מוציא מכלל אפשרות גם את האפשרות שחוסיין יובא,
 בכל זאת, לשולחן הדיונים, כי איני יודע מה הקלפים הסופיים של תאטרקאים.

איני יודע כיצד מעריכים הם את החדירה הרוסית, ואם אין להם איזה "מאסר פלן", האומרת ולהחבר, כסואו של דבר, על ישראל וירדן, כאשר בין שתי אלה המדרים של שלום-ביה בלשחו. אם זו הגישה האמריקאית, לאי רעהי יהיה לאץ גדול על חוסיין ועלינו להביא אוהנו לשולחן חריונים.

לרעהי איננו יכולים לזוז סתקו שהסכרת, שמכחינת צבאית

שולאים אנו בגרה ומחזיעים אח עו תירדן. אם יירדש סאתנו פהוח מזה - כסצב הנוכחי איננו יכולים לחסבים לכך. שום שינוי-גבול של קלקיליה או הר-חכרון לא ישנו את הענין העקרוני. כי אם יוכלו להכניס לגרה המזרחית כחות וראדארים, או טילים נגר מאוסים וכו' - חזרנו חרי לסצב של ה-4 ביוני. ואח זאת, לרעהי, בשום פנים ואופן אין לעשות, כל עור אין חסרר עם כל מדינות-ערב, דבר שגם האמריקאים היום אינם עוסרים עליו, שחינו מעשי.

רה"ם ל. אשכול במקרה כזה, החזרת המליסיס, אם חגרה חתיה של חוסיין, האם נסכים לה, או שאומרים אנו: לא יבוא זר לקורש-הקדשים. עליה חתיה רק ליהודים בארצם, וערבים ירצו גם הם להביא ידיריהם, חכריהם, אנשיהם הסגורשים, - האם לא יינתן להם לחזור?

אלוף ח. בר-לב איני יודע אם על זאת אפשר להחקש. לא אמרתי דבר לגבי נישת למקומות קדושים ולנמל - אך לרעהי אלה רק פרפראות.

רה"מ ל. אשכול יחכן ואסר לומר בכלל, שאין לנו כל טעם לדבר עם אחד מהא וביחוד עם האחר הזה. ח"א הגדול" חינו נאצר, ובזה נגמר הענין.

באן יכולה אמריקה לומר לנו: תסמכו עלינו. אמנם, נובל

לענוה להם, שראינו כבר כיצר אפשר לסמוך עליהם. אבל כאן יכולים אנו

להסתבך עם חגי-ריטר עם חוסיין, כבניה אליו או אל שישהו, כאשר אומרים אנו - שנחיה סוכנים לשבח עם כל אחר סתם בנארר, ואם אח, חוסיין, רוצה לשבח אחנו - חכה נעשה שלום. ואחר-כך, באשר נשב ליר השולחן אתו, נאמר לו שיושבים אנו בגרה והענין נגמר, ואחר תבאנה הסכרות, אוהן אפשר המיד לחסכיר. אך במקרה כזה, הריבורים שלנו על מגישה פנים-אל-פנים, יהפרשו כצביעות גסורה. במקרה כזה יכולים אנו "סו לזו פייס", דבר שחינו חשוב לנו מאר עתה. לכן, יחכן שכאן המקום לומר, שהמלך הפעיר מנסח לחיוח מתון, אך נאצר אינו מחקדם בכלל, ולכן רואים אנו שבמצב בוח אין טעם לדיבורים על חוסיין.

אלוף ע. נרקיס: אני חושב שחלק גדול מהדברים שנאמרו כבר כאן. אוסיף עוד שלוש נקודות, שלא דנו עליהן.

(א) לא-רק הבעיה הישראלית-ערבית לא נגמרה. ישנה בעיה סינלאומית ויש בעיות אחרות, שלא נראה לעין מתי יפתרו. לכן, לא צריך ללחוץ דוקא על בעיותנו שתינמר היא בראש-וראשונה. וכי נמרו האמריקאים כל שאר עניניהם? עדיין לא. ולכן, אולי בדרך המכע, שאולי אינה מבעית, יש בעיות שאינן נגמרות לעולם, וביניהן בעיית הישראלים והערבים. אני כשלעצמי איני רואה כיצד תינמר אי-פעם הבעיה, בגלל השנאה של הערבים אלינו ואי-יכולתנו לוותר, וכל פתרון-ביניים יביא אותנו בעוד כמה שנים לאותו מצב שהיינו בו לפני מלחמה זו.

רח"מ ל. אשכול: אולי ישנו מישהו מהציוויליים הנוכחים כאן, שהינו כפי ממני: דומני שאינך יכול להשוות זאת לפאקיסטן או הודו. אלה שתי מדינות, שני עמים, שני פרלמנטים, שביניהם ישנה מריבה. הוא הדין לנבי שאם שני חלקי ברלין.

אלוף ע. נרקיס: ישנם כאלה שאינם מכירים בגרמניה המערבית.

ר"א י. רבינו: גרמניה המערבית אינה מכירה בגרמניה המזרחית.

אלוף ע. נרקיס: אלא שגם המזרחית אינה מכירה במערבית.

רח"מ ל. אשכול: וראי שאינה מכירה, אבל יש שם שני פרלמנטים.

אלוף ע. נרקיס: גט כאן ישנם שני פרלמנטים - במצרים ואצלנו.

רח"מ ל. אשכול: אני מדבר על יהודה ושומרון.

אלוף ע. נרקיס: יש קושי לדבר דוקא על נקודה זו עכשיו. צריך למצוא דרך כיצד להתעלם ממנה.

הייתי שואל כאן שאלה לבירור: האם חוסר הרצון שלנו

אמא להניד דבר חיובי יותר, כלומר - ויתור, האם בקונטקסט זה פירושו שלא יתנו לנו ממוסיים?

רח"מ ל. אשכול: איני יודע. תחשוב כמוני. כאשר שמעתי ששר האוצר

האמריקאי אמר, שהכסף שנתנו היהודים השנה אצא לישראל,

חינו שליש מהפער בדולארים באמריקה, זה לא מצא-חן בעיני. זה הסדר שיכול להחזיק שנה או שתיים, ואיני יודע מה יהיה אחר-כך.

אלוף ע. גרקיטן למיטוואציה זו הייתי מבנים עוד שתי גקורות נוספות:

1. לא כדאי לאמריקאים לבנות או לחשליך יתבס, כלומר: נוכחותם באזור לא היבנה, אם ישימו מבטחם בחוסיין. וזאת, לאור החנתות שחניחו כאן החברים לפני. אין לוח אחיזה ויסוד ועמיד ריאלי, במידת ומניחים הם שחוסין ימשיך באמה לחקיים. במדינות כמו לבנון, סעודיה או מקום כמו חימן, שם עזרו לרסובליקאים ועשו אחת השמויות הנדולות שלהם כתחום זה, עד כדי כך, שאומרים שחופל מפציץ רומי, שישב בו מיים רוסי שם. ומכל מקום, כדי למנוע סחרוסיים להיכנס ולהדור הלאה לאפריקה, ולוותר על דברים אבודים - עליהם למחר ולפעול. מצרים אינה מדינה, שיכולים הם עתה במהירות לשנות את חמצב בה. אדרבה, יחזקו את סעודיה או חימן ועיראק, ואל ישימו מבטחם בחוסיין. את זאת נאמר להם אוביקמביית.

רה"מ ל. אשכול: נניח שאני ב'ונסון. ג'ונסון אמר בזמנו: אם אשכול יגיד לי לא לחת מאנקים לירדן - לא אתן. עתה יכול הוא לשאול אותי: אחס אומרים שירדן אבודה ונאצר רוצה להיכנס אליה, או מוסקווא רוצה לחת לה נשק - זבזה נגמר העניין.

אלוף ע. גרקיטן: הייתי נזחר מתשובה החלטית בתחום זה.

רה"מ ל. אשכול: הוא ירצה דוקא תשובה.

אלוף ע. גרקיטן: בחתומים מסויימים ובכסויות סבירות - אפשר לחת נשק.

רה"מ ל. אשכול: לא זאת שאלתי. ברור שנבדוק זאת, כאשר יתן. אבל חוסיין יגיד שאינו מסכים למצב כפי שהוא כיום. אתם האמריקאים יכולים לעזור לי בעניין זה ובעניין אחר. אם לאו - אינני סלך ואינני כלום ומוסקווא תיכנס לירדן.

אלוף ע. גרקיטן: מה לעשות כדי להחזיק עתה את חוסיין על כנו?

ר"א י. רבינאן: שיאמרו הם מה רוצה חוסיין.

אלוף ע. גרקיטן: אם הוא רוצה את הגדה, אני חושב שגם האמריקאים יגידו שזה אינו תופס.

ד"ר י. הרצוג: הם אינם מבינים זאת.

ר"א י. רבינאן: יכול להיות מקום בו האינשרטים שלנו ושל אמריקאים אינם מזדהים. זו עובדה, אם גם זה לא טוב בשבילנו.

אלוף ע. גרקיטן: למי דעהי - סעודיה וחימן - זה עניין רציני וכדאי לעסוק באלה ולא במוסיין.

רה"מ ל. אשכול אני מיד מוכר לו את סעודיה וחימין...

ד"ר י. הרצוג: את חימין אל המכור, היא שלנו.

רה"מ ל. אשכול: נשלח לו את ישראל ישעיהו לשם.

ג'ונסון יכול לומר לי: סמוך עלי, ניתן נשק ונשמור על

ירדן, עם חוסיין או בלי חוסיין, במידה ויהרגו אותו. ומסקווה לא

תיכנס לשם. אבל אל תשב על חירדן.

אלוף ע. נרקיס: בזה מביא הוא אותך לקיצוניות ואינו יכול לשבור אותך

בזה.

רה"מ ל. אשכול: בזה אתה צודק. אמרתי שיכול להיות שאין שום מנוס מזה.

התחלתי דברי ואמרתי: שמא יכול להיות שיעמדו שני הרים

אלה, ועליהם חמש-שש עמדות, או הנקודות שעלו, ואלהים יברא את העולם

כך, שיהיו קרובים יותר לנתניה ותל-אביב, ואז אנו אומרים: אנו רוצים

לשבת על הרים אלה. ואז, אם כל אהבתי לירדן, שבקרוב הימים יהיה ודאי

מסריח ומלוח כולו, הייתי אומר לו: אנו רוצים לשבת על ההר.

ד"א י. רביץ: אבל הרים אלה הרי אינם במקום שאתה רוצה שיהיו בו.

רה"מ ל. אשכול: שאלתי היתה כזאת: שמא אפשר למצוא קו או קווים כאלה,

שיכולים לתת לנו בטחון, אם כי אפשר לומר שהמצב חזה

אינו ניתן לשינוי ואין על מה לדבר.

אלוף ע. נרקיס: אני שואל מוזר ומדגיש נקודה זו, שאי-אפשר להעמיד אותנו

עם גבנו אל הקיר. אני חושב שאי-לכך אפשר לסאול את

האמריקאים - מה מציע חוסיין ולא - מה אנו מציעים. צריך לדעת למה הוא

מסכים. בי באמריקה הוא מפיץ סימני-מתינות. לערבים שלו אמר שלא יוותר

על שעל אחר מאדמת הגדה. לכן, המצב הסוב ביותר עבורנו היום הוא, לא

לשנות דבר ולהמשיך בצורה כזאת עד אשר ישתנו הנתונים.

ישנו נתון עיקרי אחד, שאם ישתנה, יביא לכלל תזוזה, כפי

שאמר חיים או אחרים, זה העניין עם המבריס.

רה"מ ל. אשכול: כאן ישנו עוד איזה הביון לומר, שהגענו למסקנה, שאין

מעט לדבר עם החלש ביותר.

אלוף ר. זאבין זה יחליש אותו, אם נדבר אתו.

ד"א י. רביץ: הם יאמרו לך: מה טוב לחוסיין ולנו - תשאיר לנו להחליט.

מספל בנושא והכין מספרים, וישנם ענינים כספיים הדורשים פתרון ונעשים שינויים וחיקונים. מדובר על דירות, על חדר שלישי. ואני בעד כל אלה יחד.

בענין העליה - אין צורך להתווכח על כך. איני חושב שזה

דבר החלוי באלה המסמלים בעולים כאן. אילו היה זה חלוי במסמלים כאן - היה קל ביותר למצוא פתרון לבעיה, ואז היה בא כבר המשיח. היינו משלמים במשך 20 שנה פיצויים לעובדים אלה וגומרים אתם ומחליטים אותם במתאימים יותר.

אך כאשר העליה משחו, תשבתי שמא זה דבר היכול לדבר

אלי, לדמיוני. כי כפי שהמצב עתה - אין למה לקרוא הנה את הבחור האמריקאי. הוא מוכן להיות כאן חדשים או שלושה, ולא עוד. קראתי מכתבים יפים מאד, שהגעו מאמריקה מבחורים שהיו כאן, בילו יפה וספגו אח קרני-השמש בשביל כל הדורות. עתה יש לו יבלוח על הידיים ויכול הוא לספר סיפורים באמריקה.

ר"א י. רביץ: איני מגיט אזרחי ארצות-הבריה החיים בארץ שנים, כדי

לא לפגוע בעליה. אזרח אמריקאי המשרת בצבאנו - מאבד

אזרחותו האמריקאית, וזה לפי נוהג הקיים כבר שנים בענין זה: ברבע שהוא מתגייס אצלנו - עליו לותר על אזרחותו האמריקאית.

רה"מ ל. אשכול: קודם-כל - אין זה מפחיד אותי. אפשר לרונן שוב

על החוק. השענה-הביא-שברגע-שנסקבל-החוק

ר"א י. רביץ: השענה היא שברגע שנפעיל חוק זה - יפעיל הדבר

השלכה חוזרת על אי-רצון היהודים מאמריקה לבוא ארצה, כדי לא לאבד אזרחותם האמריקאית.

רה"מ ל. אשכול: לי אין מה להפסיד באמריקה; כזה המצב שם היום.

אל ר"א י. רביץ: אני אומר זאת בהקשר לכך, שזהל יהיה המכשיר דרכו

יחגיגו אנשים ויבואו ארצה מאמריקה.

רה"מ ל. אשכול: אמרתי דברי בצורה קצת אחרת: צריך למצוא איזו פורמולה

שהיא, ולהתחיל להביא הגה נוער בגיל 16-17, כאשר

לומדים הם עדיין בבית-הספר. כבר עתה נמצאים כאן 1500 תלמידים כאלה בארץ ואלף אנשי-ישיבה. בשנה הבאה מתכוננים אנו לאלפים אחרים נוספים,

אך הם שואלים: מה אעשה אחרי צאתי מלימודים אלה? - ועל כך אין לנו

תשובה, וזו האמה.

אם נאמר לבחור בזה, שיהיה סועל בארץ - לא יבין מה

רוצים ממנו בכלל.

אני מאמין שחקדישו עוד מחשבה לנושאים אלה. רציחתי לחת

לכם, בשיחה זו, דחיפה למחשבה, כי עלינו לדעת שהעניינים אינם חלקים כל כך

ונחקל אני, כמעט בכל שבוע, בסנטורים והם שואלים שאלות ואני עונה

ואומר את הפסוק בבר בעל-פה, כדיוק כפי שאומרים אנו זאת כאן,

ונזכח שהשאלות נשארות בשכילם שאלות.

לעת-עתה - שלום לכם.

הפגישה נסתיימה.